

Publikační aktivity na VŠCHT Praha v současném autorskoprávním prostředí

Autorské právo v Praxi III

Eva Dibuszová

Praha 8. 6. 2016

Kdo píše

- Student
- Akademický pracovník

Co píše

- Student
 - závěrečnou/kvalifikační práci
- Akademický pracovník
 - učebnice, monografie, p-/e-skripta, e-výukové materiály, odborné vědecké články, konferenční příspěvky

Proč píše

- Student
 - závěrečnou/kvalifikační práci - **k získání** Bc., Mgr. nebo Ph.D. **titulu**
- Akademický pracovník
 - učebnice, monografie, p-/e-skripta, e-výukové materiály - **hlavně** pro **vzdělávání** studentů i široké odborné i laické veřejnosti
 - odborné vědecké články, konferenční příspěvky - **hlavně** pro získání maximálního počtu tzv. **RIV bodů**

Kam píše

- Akademický pracovník
 - učebnice, monografie, slovníky, p/e-skripta, e-výukové materiály – CIS – vydavatelství VŠCHT Praha, jiná česká či zahraniční nakladatelství
 - odborné vědecké články do českých a renomovaných zahraničních časopisů, konferenční příspěvky do sborníků českých a zahraničních konferencí

Jak jsou díla autorskoprávně chráněna

- Závěrečné/kvalifikační práce studentů
 - Autorským zákonem č. 121/2000 Sb. § 6o Školní dílo
 - Vysokoškolským zákonem
- Publikační výstupy
 - V ČR - Autorským zákonem č. 121/2000 Sb.
 - V zahraničních časopisech licenčními smlouvami příslušných nakladatelů v příslušném teritoriu

Praxe na VŠCHT Praha

- **závěrečné/kvalifikační práce** - dvě prohlášení
 - P1 – reflektuje AutZ
 - P2 – reflektuje VŠZ
- **p-/e-skripta, e-výukové materiály** – výběr přes *Pedagogickou interní grantovou agenturu* – ošetřeno Autorským zákonem č. 121/2000 Sb. **§ 58 Zaměstnanecké dílo** v kombinaci s **CC licencemi** v případě publikování OA
- **učebnice, slovníky, monografie** - ošetřeno **licenčními smlouvami**

Financování vydavatelské činnosti na VŠCHT Praha

- z rozpočtu školy
- z výnosů prodeje publikací
- z grantových prostředků
- z reklamy a sponzorských darů...

Mezinárodní vědecké publikování v číslech

- STM-časopisecký vydavatelský průmysl s obratem **25, 2 miliard** USD
- STM-knižní vydavatelský průmysl s obratem **5 miliard** USD z toho **17 %** e-knihy
- odhad až **10 tis.** vydavatelů, z toho **5 tis.** je uváděno v db Scopus
- **110 tis.** zaměstnanců, z toho **40 %** v EU
- vychází cca **28 000** peer-reviewed časopisů
- publikuje se cca **2,5 miliónu** článků/rok

Mezinárodní vědecké publikování v číslech

- meziroční nárůst počtu článků je 3 až 3,5 %, což odpovídá nárůstu počtu výzkumných pracovníků
- víc než 97 % časopisů z přírodních věd techniky a medicíny a víc než 90 % ze společenských věd je online
- 3 až 10 % je publikováno jako Gold OA
- nárůst OA časopisů je cca 15 %/rok, tradičních cca 3,5 %/rok

http://www.stm-assoc.org/2015_02_20_STM_Report_2015.pdf

Co je OA?

Definice

- trvalý a bezplatný online přístup k plným textům pro všechny uživatele
- dokumenty dostupné bezplatně (ale nemusejí být bezplatně vytvářeny)
- vlastník copyrightu dává jednoznačné svolení k jejich neomezenému čtení, stahování, kopírování, ukládání, tištění a k dalšímu využití

Iniciativy

- OA
 - <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/read>,
 - <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>
- TDM
 - <http://thehaguedeclaration.com/>
- Christmas is over. Research funding should go to research, not to publishers!
 - <http://www.leru.org/index.php/public/extra/signtheLERUstatement>
- Open Science
 - <http://www.openaccess.nl/en/events/amsterdam-call-for-action-on-open-science>

Vývoj snah o OA-publikování

- Budapešť **2002** a Berlín **2003**
- Vláda UK **16. 7. 2012**
Převážná většina výzkumu hrazená z veřejných finančních prostředků musí být od dubna 2013 Open Access.
- Doporučení EK **17.7.2012** *V roce 2016 bude 60 % všeho evropského výzkumu hrazeného z veřejných prostředků Open Access.*
(Program Horizont 2020, 80 miliard €, 2014–2020)
- Sdělení EK **6.5. 2015** Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě
- Rada EU **27.5.2016** přijala závěry k přechodu na systém **Open Science** – členské státy se zavazují k přijetí OA, k podpoře FAIR data a k podpoře k modernějšího rámce autorského práva (TDM)

Gold OA - fakta

Studie MaxPlanck Gesellschaft

- Objem prostředků na kompletní G-OA za celé Německo je jen o málo menší než suma předplatného; totéž platí pro USA, Francii, ...

Zpráva STM 2015

- I pro vydavatele je OA přijatelný, dokonce **10 – 12 %** úspor

SCOAP₃

- Za cenu předplatného jsou vybrané tituly kompletně OA a publikují články členským zemím bez APC

Jak publikovat OA články

Dvě cesty

- **zelená cesta**

(Green road) – autorovi povolena auto-archivace (preprintů, postprintů)

– autor neplatí

- **zlatá cesta**

(Gold road) – autor zaplatí otevřený přístup

The screenshot shows the Electronic Journals Library (EJL) interface. The header includes the logo 'EJL Elektronische Zeitschriftenbibliothek' and the text 'Electronic Journals Library ICT Prague – Centre for Information Services'. Below the header, there are navigation options like 'Journals by subject', 'by title', 'advanced search', and 'new in the EZB'. A search bar with 'Journal title' and a 'go' button is visible. The main content area displays search results for 'Carbohydrate Research', including 'Licensed for the periods:' with options like 'Freedom Collection : Vol. 266, Iss. 1 (1995) - i' and 'Vol. 1, Iss. 1 (1965) - i'. A blue arrow points to the 'search publisher's open access policy in SHERPA/OrMEO' link under the 'Publisher:' field.

různá politika vydavatelů, nutno zjistit (databáze ROMEO)

Jak funguje Gold road a za kolik

Časopisy

- hybridní
- OA – některé i velmi prestižní časopisy jsou pouze OA (obory bio-)

Ceny

- až do **3 000** EUR, **1 800** USD nebo GBP za OA-článek

Podpora OA na VŠCHT Praha_1

Strategie a pravidla VŠCHT Praha

1. Podpis výzev

- OA <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration>
- TDM <http://thehaguedeclaration.com/>
- Christmas is over. Research funding should go to research, not to publishers! <http://www.leru.org/index.php/public/extra/signtheLERUstatement>

2. Přispívá na články v prestižních OA-časopisech cca 500 000 Kč/rok

<http://www.chemtk.cz/cs/82943-open-access>

Podpora OA na VŠCHT Praha_2

RSC **Gold for Gold**

Instituce dostane **OA-vouchery** pro časopisy RSC podle svého předplatného a může uplatnit na články „Accepted“ v příslušném kalendářním roce

Datový repozitář CESNET-VŠCHT-NTK

Připravuje se repozitář pro data

- Obecná použitelnost
- Řízená dostupnost
- FAIR princip

Centrum informačních služeb
VŠCHT PRAHA

Děkuji za pozornost